



NÚVOL el digital de cultura

PUNT DE LLIBRE

Barcelona, 11 d'Octubre 2013

Connecta't



CALÀNDRIA

PUNT DE LLIBRE

HOMO FABRA

EL WEB NEGRE

L'APUNTADOR

CAST@FIORE

PANTALLES

GALERIES

L'AVENÇ

Portada

Notícies

Crítica

Entrevistes

Opinió

Vinyetes

Cercar

L'erudit apassionat: el biblista Josep Rius-Camps fa 80 anys

Ignasi Moreta. Barcelona. / 14.06.2013

Follow @nuvol_com

Magrada 88

Tweet 29

És un dels investigadors més inquisits amb què compten les nostres lletres. Josep Rius-Camps, conegut pels seus estudis en els camps bíblic i patristic, és autor d'una molt innovadora edició dels textos neotestamentaris de Lluc publicada en català, castellà i anglès. Avui compleix vuitanta anys, un bon pretext per reivindicar la seva tasca.



— Josep Rius-Camps | Foto Fragmenta Editorial

Sospitem massa ràpidament d'aquells que es mouen entre llibres, dialogant amb els difunts. Els erudits ensopits existeixen, evidentment, però l'associació mental que establim ens traïx amb excessiva freqüència. **Josep Rius-Camps** és una mostra claríssima d'erudit apassionat, disposat a repensar-ho tot a cada moment.

Nascut a Esparreguera l'any 1933, quan era petit la seva família es traslladà a Barcelona, al carrer Elisabets, a la capella que avui ocupa la llibreria La Central del Raval. Rius-Camps va ordenar-se capellà i aviat va aconseguir anar a Roma a continuar els seus estudis. La prestigiosa beca Von Humboldt li va permetre anar a Alemanya, on es va estar nou anys. Era l'època de les secularitzacions en massa. A l'arquebisbat de Barcelona van perdre de vista aquell capellà que havien enviat a Roma, i devien pensar que havia penjat els hàbits. El van treure del llistat de

Altres articles del mateix autor

Lo de l'article neutre

22.3.2013 **Notícies**

Eugenio Trías, filòsof i maragallista

10.2.2013 **Notícies**

I la traducció d'assaig?

1.2.2013 **Notícies**

Fragmenta: llibres per a la saviesa

30.10.2012 **Opinió**

Joan Llopis, in memoriam

27.6.2012 **Opinió**

+ Llegits

- 1 Ramon Boixeda: "La gràcia del poema és que et foti l'hòstia"
- 2 Alice Munro guanya el Premi Nobel de Literatura 2013
- 3 Una reunió deliciosa
- 4 Barcelona i els intel·lectuals
- 5 La minoria sorollosa
- 6 Narradors de cinc continents al Festival Munt de Mots
- 7 Parlar català a la presó
- 8 Roberto Herrscher: "El meu primer contacte amb el periodisme va ser com a víctima"
- 9 El grup de Bloomsbury
- 10 Les alteracions d'Adrià Pujol

Activitat recent

 Crea un compte o **Inicia sessió** per a veu

capellans de la diòcesi. Quan els seus amics ho van advertir a l'interessat, el murri Rius-Camps els va dir que sobretot no diguessin res... Així, va poder tornar quan va voler.

I, efectivament, en un moment determinat Rius-Camps va enyorar el Mediterrani (el mateix li va passar a **Lluís Duch**). Va abandonar la universitat alemanya, on tenia un futur prometedor, i va tornar a Barcelona. **Josep M. Rovira Belloso** li va facilitar la seva integració a la Facultat de Teologia de Catalunya, on va quedar adscrit al departament de patristica, al qual pertany encara. No en va, la seva tesi doctoral l'havia dedicada a Orígenes. Més tard va investigar a fons les cartes de sant Ignasi d'Antioquia.

Els atzars de la vida van dur Rius-Camps a instal·lar-se a l'ermita de Sant Pere de Reixac, en una comunitat constituïda per diversos sacerdots i religioses. Allà viu des d'aleshores, cultivant centenars de rosers i desxifrant còdexs multiseculars. Cada diumenge, els seus fans, arribats de tot Catalunya, s'apleguen a Reixac per celebrar la missa amb ell i escoltar les seves homilies lliures i espontànies. El seu carisma és palpable, tot i que és un carisma molt català: no fa jocs d'artifici, però divaga i toca de peus a terra al mateix temps.



— Josep Rius-Camps a la seva biblioteca | Foto Fragmenta Editoria

Com a investigador, Rius-Camps és molt crític amb els col·legues que es limiten a fer bons estats de la qüestió, purs refregits del que han fet els altres, sense aportar res de nou. De fet, quan Rius-Camps investiga un tema, acostuma a desballestar-lo. Li va passar amb Ignasi d'Antioquia: la crítica textual aplicada als textos d'Ignasi li va permetre identificar nombrosíssimes interpolacions al text, amb la qual cosa demostrava que l'exaltació del poder del bisbe que sempre s'havia posat en boca d'Ignasi no provenia del d'Antioquia, sinó dels seus copistes i mixtificadors. Quan presentava les conclusions de la seva feina en un congrés de patròlegs, algun va estar a punt de plorar: Rius-Camps els desmuntava tot l'edifici al qual havien dedicat la vida. De la patristica, Rius-Camps va passar a la Bíblia. Va adonar-se que les edicions crítiques dels Evangelis incloïen sempre la referència, a l'aparat crític, d'un copista aparentment capriciós, el del Còdex Beza, que conté els quatre Evangelis i els Fets dels Apòstols en grec i en llatí. Allí on gairebé tots els còdexs concordaven, la pàgina grega del Còdex Beza oferia una lliçó discordant. Rius-Camps se sentia incòmode amb la tesi segons la qual les excentricitats del Còdex Beza obeïen al caprici del copista de torn. El Còdex Beza no presentava un text contaminat ni edulcorat: al contrari, donava un text més rude, més realista, més primitiu. La tesi de Rius-Camps s'anava perfilant: era el Còdex Beza el que les modernes edicions de la Bíblia haurien d'adoptar com a text base de les seves edicions. Només una prova: els copistes sabien llatí, però no grec. Per això, la pàgina grega del Còdex Beza és més primitiva: els copistes no la podien contaminar perquè no l'enteni, i es limitaven a transcriure el model.

L'any 1994, en un congrés sobre el Còdex Beza, Rius-Camps va conèixer **Jenny Read-Heimerdinger**, una biblista galesa que havia arribat a conclusions molt semblants a les seves, sense haver-se llegit l'un a l'altre. Van acordar posar la seva feina en comú. Des d'aleshores, han redactat plegats un magne comentari als Fets dels Apòstols (publicat en quatre volums en anglès i en dos volums en castellà) i la *Demostració a Teòfil*, una edició de l'Evangelí de Lluc i els Fets dels Apòstols seguint el Còdex Beza que vam publicar a Fragmenta [en català](#) (2009) i [en castellà](#) (2012) i que T&T Clark acaba de publicar en anglès. Rius-Camps i Read-Heimerdinger van rebre el Premi Ciutat de Barcelona per aquella traducció del grec antic al català.



— Jenny Read-Heimerdinger conversa amb Josep Rius-Camps

Josep Rius-Camps s'ha atrevit també amb el gènere novel·lesc. A *Diari de Teòfil* va donar forma

 **'Jo confesso' de Jaume Cabré, rebuda com un:**
12 persones ho recomanen.

 **Pròxima, viral i maleïda: neix AdIA Edicions | Nú:**
6 persones ho recomanen.

 **Jordi Pujol parla de la "tercera via" al Born Cent:**
Una persona recomana això.

 Complement social de Facebook



narrativa a les seves hipòtesis sobre l'autoria i el destinatari de l'Evangelí de Lluc i els Fets dels Apòstols. En síntesi: fins ara, tothom deia que l'Evangelí de Lluc i Fets dels Apòstols eren dues obres diferents d'un mateix autor, un metge pagà que adreçaria el text a un desconegut Teòfil. Rius-Camps i Read-Heimerdinger opinen de forma diferent. Lluc és un rabí jueu i escriu una sola obra, la [Demostració a Teòfil](#), que la tradició ens ha llegat dividida en dues parts: l'Evangelí i Fets. Aquesta obra, Lluc l'escriu per encàrrec de Teòfil, summe sacerdot del temple de Jerusalem i fill d'Anàs i cunyat de Caifàs, els membres del Sanedrí que va condemnar Jesús de Natzaret. Teòfil, amb el pes que suposa pertànyer a una família sacerdotal amb aquesta responsabilitat en la mort de Jesús, encarrega a un expert de l'època (el rabí Lluc) un informe sobre el tal Jesús. En el seu informe, Lluc demostra a Teòfil que, efectivament, el Jesús condemnat pel seu pare i cunyat era el Messies d'Israel. Amb la *Demostració a Teòfil* de Rius-Camps i Read-Heimerdinger, es restituïa per primer cop la unitat del text i se'l contextualitzava adequadament.

Si les recerques sobre Ignasi provocaven les llàgrimes dels patròlegs tradicionals, les recerques sobre Lluc de Rius-Camps no han estat menys impactants entre els biblistes. Ara bé, la reacció de molts d'ells ha estat el silenci condescendent, la ironia perdona-vides («Rius-Camps ha publicat una novel·la»; «¿Una altra?»)... Petites misèries pròpies de tots els gremis. Rius-Camps no perd ni un minut a lamentar-se'n: «Si els ho desballestes tot, no pots pretendre que a sobre t'aplaudeixin...» Cal dir, en honor a la veritat, que els seus col·legues de la Facultat de Teologia de Catalunya el van homenatjar l'any 2010 amb la publicació d'un número miscel·lani de la *Revista Catalana de Teologia* (fundada pel mateix Rius-Camps el 1976) que inclou una completa semblança de l'homenatjat redactada per Joan Ferrer. D'aquí a pocs mesos, a Fragmenta publicarem un llibre de diàlegs amb Josep Rius-Camps: serà una manera de posar en relleu la seva vàlua intel·lectual i humana.



— Josep Rius-Camps rep el premi Ciutat de Barcelona

Els amics de Rius-Camps som testimonis de l'entusiasme amb què emprèn totes les seves recerques. Quan preparàvem l'edició de la *Demostració a Teòfil*, sovint em telefonava per canviar una nota a peu de pàgina perquè acabava d'adonar-se d'un detall en una partícula del text que l'obligava a canviar tota una interpretació. Rius-Camps mai no es conforma amb els resultats a què ha arribat: sempre està disposat a continuar investigant i a alterar el que ha escrit per ajustar-se al màxim a la veritat. Fa uns anys vaig pujar a Reixac amb el periodista **Lluís Amiguet**, que li volia fer una entrevista per a *La Contra* de *La Vanguardia*; al llarg de la conversa, Rius-Camps no es limitava a resumir les seves recerques: recercador infatigable, mentre s'explicava anava repensant (i, per tant, descobrint i rectificat) el seu discurs, per a desesperació del periodista, obligat després a resumir tot allò per al lector de *La Vanguardia*.

Ja ho veuen: un investigador entusiasta les vint-i-quatre hores del dia.

Publicat al blog [Notes \(im\)pertinents](#). Fotos: [Fragmenta Editorial](#).



Ignasi Moreta

@IgnasiMoreta

<http://www.fragmenta.cat>



Etiquetes:

[Ignasi Moreta](#) | [Jenny Read-Heimerdinger](#) | [Josep M. Rovira Belloso](#) | [Josep Rius-Camps](#) | [Lluís Duch](#)

Deixa un comentari

Ladreça electrònica no es publicarà Els camps necessaris estan marcats amb *

Nom *

Correu electrònic *

Lloc web

Comentari *

18 Comentaris

Josep Matamala el 15 juny 2013 a les 11:45 ha dit:

El Pep, com li diem amicalment, em va obrir els ulls a una nova realitat descrita als evangelis. M'agrada molt la seva sinceritat i coherència.

PEP, T'ENVIO AQUEST BRINDIS PELS TEUS 🍷 ANYS:

<http://www.youtube.com/watch?v=9QHXXBEHLQo>

DESTIJANT QUE SEGUEIXIS SEMPRE IGUAL. BRINDEM!

Respon ↓

Gennaro Lamuro el 15 juny 2013 a les 12:09 ha dit:

La tempra e la sua passione giovanile dicono che il tempo si è fermato. Mi auguro di trovarlo sempre così. Un abbraccio da tutta l'Italia e da Napoli in particolare. Gennaro

Respon ↓

GRISELDA COS I BOADA el 15 juny 2013 a les 13:23 ha dit:

Quin goig de tenir a casa nostra -Josep Rius-Camps- un home incansable estudiant la Paraula de Déu i posant les seves descobertes a l'abast dels qui desitgem conèixer què va dir realment Jesús del Pare, ell que havia estat enviat per a revelar-nos el seu rostre i la seva voluntat.

Gràcies, Josep Rius Camps.

Griselda Cos i Boada, mb

Respon ↓

M Teresa Secanell el 15 juny 2013 a les 14:06 ha dit:

Hola Pep, encara que no pugi a Reixac, ja que cada vegada se'm fa mes dificil, no deixo de sentir gran admiració i estima per tú i en realitat ens pode'm sentir sempre molt units i especialment en aquesta diada del teu aniversari Com passen els anys...! una abaçada plena d'afecta M Teresa

Respon ↓

Simone de Ridder el 15 juny 2013 a les 15:06 ha dit:

Miles de gracies Pep per tenir la humilitat i paciencia per compartir la teva saviesa amb ignorants!!!

Quin goig i regal del cel haver-te conegut!

Respon ↓

Josep Manuel UDINA el 15 juny 2013 a les 17:12 ha dit:

La innovadora ordenació de Rius-Camps del "Perí arkhôn" ("Tractat dels principis"), en català (Laià, 1988) i amb text original i català (Bernat Metge, 1998) em van fer descobrir Orígenes d'Alexandria i presentar-lo, com a professor de la UAB als meus alumnes d'Història de la filosofia medieval.

El meu reconeixement i admiració!

Respon ↓

MONTSE-DELS-ANGELS el 15 juny 2013 a les 23:43 ha dit:

PEP-ESTIMAT-I-V.:PER-MOLTS-ANYS-ENS-PUGUIS-ACOMPANYA-AMB-ELS-TEUS-AL-LIBERADORS-CONEXAMENTS.!!!!MOLTES-GRÀCIES!!!!!!!-MONTSE-DELS-ANGELS...

Respon ↓

Montserrat Grau i Grau el 16 juny 2013 a les 11:13 ha dit:

Pep, des de Rubí et desitjo un bon aniversari. Fa dies que no pujo a Reixac però us tinc presents. Tenir l'oportunitat d'anar a Reixac i escoltar les teves paraules és una joia, un tresor. Moltes gràcies per l'obertura de criteris que ens dones.

Respon ↓

dolors torras margenat el 16 juny 2013 a les 14:10 ha dit:

Et conec poc personalment però sé qui ets i la teva vàlua.
Et desitjo un feliç aniversari i ànims per a continuar la teva complicada tasca.

Respon ↓

CARME MIQUEL el 16 juny 2013 a les 17:28 ha dit:

Cada setmana tinc el goig de rebre a Torrelavit un correu que diu (comentari Pep) amb els seus interessants articles.
MOLTES FELICITATS. Carme.

Respon ↓

Carmen Martínez de Sas el 16 juny 2013 a les 20:28 ha dit:

Muchas gracias a Rius Camps, por su trabajo de "erudito apasionado por los textos bíblicos y por ser un investigador inquieto", que nos transmite con inigualable maestría el mensaje liberador de los Evangelios.

Y muchas gracias también a Fragmenta editorial por poner en nuestras manos textos a los que no hubiéramos tenido acceso de no ser por su apuesta arriesgada, de publicar obras de tiempos tan remotos y que a la leerlas uno percibe la actualidad de su mensaje.

Respon ↓

Josep Serra i Colomer el 16 juny 2013 a les 22:45 ha dit:

És incansable la teva capacitat per aprofundir i investigar en els còdex de la Bíblia. Les teves reflexions ens ajuden a conèixer i estimar la PARAULA. És possible que les teves aportacions no siguin prou valorades fins passats alguns anys, però segur que ja avui estan aportant el desig d'un millor coneixement bíblic.

Felicitats en el teu vuitantè aniversari de vida. Que Déu et beneixi i per molts anys puguis continuar la teva valuosa investigació.

Pujarem dalt dels cims amb el cor alegre

Josep Serra i Colomer

Respon ↓

Margarita Cerdá Arrom el 17 juny 2013 a les 14:16 ha dit:

Una pregària ben sentida per en Josep, tot demanant que la felicitat que jo li desitjo, el Senyor li concedeixi

Respon ↓

pilar Vila el 17 juny 2013 a les 18:52 ha dit:

He conegut a Josep Rius Camps a través de la Carme Sardà i sempre he pensat que era un regal que teníem molt a prop una d'aquestes persones que busquen la veritat SEMPRE felicitats PEP i gràcies per la teva investigació per donar-nos millor coneixement de Jesús

Respon ↓

Ignasi ricart el 17 juny 2013 a les 21:52 ha dit:

πολλὰ τὰ ἔτη, καλὰ καὶ ἀγαθὰ, Pep.

Ben de cor et diem εὐχαριστοῦμεν σοι

Respon ↓

Santiago D. de Quijano de Arana el 18 juny 2013 a les 13:48 ha dit:

Ei, gràcies a tots dos, a en Josep Rius-Camps i a tu Ignasi pel teu escrit. FELICITO DE TOT COR A EN RIUS-CAMPS. M'agrada molt sentir-lo i crec que és veritat el que dius que tot divagant, toca de peus a terra. El sento lliure, el sento viu. Crec que l'Esperit del Senyor és amb i en ell.

Respon ↓

ALFRED PEREZ-BASTARDAS el 20 juny 2013 a les 12:21 ha dit:

Esperem que una revista tan prestigiosa com el Serra d'Or li publiqui una entrevista, doncs crec que és d'interès nacional i internacional, difondre les seves investigacions

Respon ↓

Candi Cervera el 4 juliol 2013 a les 10:23 ha dit:

Tota la meua vida que pujo a Reixac, i t'ic més anys que tu. Al principi de coneix-ens no t'entenia. Ara amb els anys i anys que ens coneixem m'has fet descobrir un Jesús que no era un "extraterrestre" que va enfrontar-se amb el poder religiós arcaic i que els seu nou manament, ens diu ESTMEU-VOS. Gracies Pep

Respon ↓